

—Շատքը նուրբէթ վարորդ հիւան-
եռնու իւր թաղուր ասաքրի Շա, ա-
նէի համը օլարագ, Պարտան էվլէրի
կիւն Տերիսատէթ լիմանընա վասըլ օլ-
տուղու կիպի, պէշ թաղուր ասաքրի
Շահանէի համիլէն մէզքիւր իսկէլէտէն
հարէքէթ իթմիշ օլան Պապէլ վէ Սուլ-
թանիէ վարորդ հիւանեռնարընըն
տախի պու կիւն եարըն մուվասըլէթ-
լիւնէ պէքէլիմէքտէ տիր:

—Իշէնէրտէ գաւաթիմի նագաթիւն-
նին գալըլը չըգմըշ օլտուղու եադ-
մըշ իտիր, Ալընան մալիւմաթ կէօրէ,
պուսն մուլէճասըր օլանլար, Բումէլի
թարաֆլարընա գումաթիւն հէյ-
եթիմէն պիր թագըմ սաթիմէքտար-
լար օլարագ, հիւքիւմէթի Սէնիյեթ
թարաֆընտան թուրուլու պ թէվլըք
օլունմագտա պուլունտուղու, վէ պուսն-
տան պէօլէ եէնիտէն թէրթիպ վէ
թաղ օլունմագ գալմէլէր, ֆիլէկրան-
լը քեաղըտ իւզէրին պասըլըպ, գալը-
լարընըն տախի թաղլիտ գապուլ իթ-
մէեէք սուրէթտէ օլաճաղը անլա-
շըմըշ տըր:

—Շիրտիւնէ գատար եարընըն թօ-
րիլէրի տէնիդտէն թօլումագ իւզըրէ,
Ինկիլիլէր պիր թարագ վարորդ ի-
ճատ իլլէմիշլէր, Պուսն մուգապիլ ին-
կիլթէրա ֆապրիգաթ օլարընտան պի-
րի տախի տէնիդ լաղըմլարընըն պիր
նէվինի քէշ իլլէմիշ տիր, Շէօլլէ քի,
պու նէվ թօլըրիլէր էվլէլըլէր կիպի
տէնիդ օլթաթընտա պուլունմաեքպ,
տիւլմէն կէմիսի կէօրիւնտիւկիւ հալ-
տէ, սահիլտէն աթէշլէնէքէք, կէմի-
նին իսթիգամէթ ինէ տօղրու սէվլ գիտի-
լէճէք, վէ տէրուինտէ պուլունման
մաքընա վէ էճղա վասէթասըլլա մէգ-
քիւր թօլըրիլ պալըք կիպի պիր գաշ
տագըքա գարֆընտա կէմիէն վասըլ օ-
լուպ, չարմաթ իլէ տէրհալ ասըլ էճ-
ղա աթէշլ արագ տըր: Թօլսանէլի
ամիրէ թօլըրիլ գօմիսիօնուտա, պու
նէվտէն պիր գաշ նիւմալէն ճէլպ օ-
լունմաթընա գարար վէրիլտիլի ինիտի-
լիտըր:

—Իշէն հաթիմա գաթը հաղըթիթի
Բատիշահի սէյր ու թէմաշա իլին Մար-
մարեա աղիմէթլէրինտէ, Գիւլիւք
Ձէքմէճէ լիմանընտաքի ասաքրի իլէ
էհալիէն աթիլիլէր ինսան պուսնու-
մուշտ տըր:

—Ալաֆրանկա նոյնմէրլին տէօր-
տիւնճիւ կիւնիւ, Գարահիսարտա վու-
գու պուլան հարիգի քէպիրտէ 300.000
լիրաթի օսմանի գարար վէ զիւնան դու-
հուրա կէլտիլի, վէ եանան եախօտ
հարիգին էօնիւնիւ սլմագ իւզըրէ եղը-
տըրընան էպիլիէնի մըգատարը 500 ա-
տէտէ պալլիլ օլտուղու, վէ եալընըլ
Հայլարըն քիլիսէսի գուրթուլուպ, ֆա-
ղաթ էթրաֆ խանէլէրինիւ ետնաղըք,
չէհրի մէղըրիւտէն Լէվանթ Հէրալտա
կէօնտէրլէն պիր մէքթուպտա օղուն-
մուշ տուր:

—Բաղար աղչամը Մալթատան Տէ-
րիսատէթ ինկիլթէրա սէֆարէթլիւս,
նէսինէ քէշլիտէ գըլընան պիր թէլի-
րաֆնամէնէ կէօրէ, Տիւշէն ալէտիմ
պուրկա պիր գըլ չօճուգ թէվլէլիւս
իթմիշ տիր. Տիւգ ալէտիմպուրկ թա-
րաֆընտան չէքիլէն տիկէր պիր թէ-
լէկրաֆ տախի, տիւգիւս միւլարիլէյ-
հին զէվլէսի իլէ եէնի տօղան գըլընըն
քէմալի սըհէթ իւզըրէ պուլունտուգ-
լարըն պիլտիլմիշ տիր:

—Ալաֆրանկա նոյնմ. 2 թարիլիլէ
Էրդուլուման Լէվանթ Հէրալտա չէօլլէ
եալընըլ տըր:

«Գարս վէ Արտէհան իսթիհէրեամա-
թը իլին Օթլու Էօլու իւզըրինէ պաղը
սիւարի թաղուրլարըլլա պիր մըգատար
մուհիմմաթը հարպիէն սէվլ գ օլուն-
տու: Եադընտա վիւսեթիթիմիլին սան-
ճագլարընտան չէհրիմիլէ պաղը իհ-
թիւսաթ թաղուրլարը վիւրուտ իտէճէք
տիր: Ասաքրի մէրգուճէնի իգամէ-
թի իլին, Էրզրում հիւքիւմէթի պաղը
խանլար պօշալթտըմըշ տըր: Տէօր-
տիւնճիւ օլտուլի հիւմաեռնա մէն-
տուպ օլան ասաքրին տէօրթտէ պիր
գըսմը Էրզրումտա թօլումագա տըր:
Կէշէն սալը կիւնիւ, Տէրիսատէթտէն
կէլիպ Հինտիլթանա կիլմէք իւզըլէ,
պիրի միւրալ վէ տիկէրի Էրզրումը
օլարագ չէհրիմիլէ Էրէ նէֆէր Ինկի-
լիլ սէյրահարը վիւրուտ իթտիլէր:
Միւշիւր հաղըթլէթլէրին պիրինի եա-
վէրի հարալ վէ վիւսեթի թէրճէման
վէ սըր քեաթիպի, րիֆագաթլարընտա
պիր գաշ նէֆէր գապիլիէն պուլուն-
տուղու հալտէ, միւմալիլէյիւմ սէյ-
հահարը գարըլըմագ նիլէթիլլէ, չէ-
հիւտէն պիր պուշուգ ասաթ մէսաֆէ-
տէ քեալին Կիւլէլ գարիէսինէ գա-
տար թարաֆը միւլիլիլէթտէն արա-
պա իլէ իլգամ գըլընտըլար Կէշէն չար-
չէմպի հիւնիւ, սէյրահար միւմալիլէյ-
հիւմ, Ինկիլթէրա գօնսօլտու Մ. Չօհ-
րապ իլէ պէրապէր վալի րաշա հաղ-
ըթլէրինէ վիլիլթա վիւրալէր: Բա-
շալի միւլարիլէյի հաղըթլէթլէրի տախի
գօնսօլթթօլանտէ իւստէյի վիլիլթա
պուսնուրաղ, միւմալիլէյիւմ գօ-
նագլարընտա թաւամա տալթիլ իլլէմիշ-
լէր տիր: Պու կիւնքի Էրէնչէմպի հիւ-
նիւ միւմալիլէյի Ինկիլիլ միւրալաթ իլէ
րէֆիլիլ Հինտիլթանա կիլմէք իլին
Իրան Էօլունա միւլթէրահի օլաճագ
Էրէրտէ, Դարսա կիլմիլլէր տիր Սէօյ-
լէնտիլիլէ կէօրէ, միւմալիլէյիւմ եա-
ղընտա Էրզրումա ալտէթ իտէճէք
տիրլէր:»

—Գօնֆէրանսըն իճթիմա իթմէսի
եաղլաշտըքճա, Էհալիլին հէնէճանը
էֆէրեարը արթմագտա տըր: Սուլհ
իպագ իտիլէճէք մի տիր, մուհարէպէ
օլաճագ մը տըր: Իշթէ հէր քէսին
իթտիլի սիւալլէր պուլնար տըր: Պիր
գաշ կիւնտէն պէրու սուլհ էֆէրա-
լարը զիւստէ գալէպէ իթմէքտէ տիր-
լէր: չիւնքի Էվլօրաւտան կիլին սօն
թէլէկրաֆնամէլէր, մուհարէպէյի գըտտ
պիր մալլտէ թէրճէմէ իտիլլէր տիր:
Լաքին տիկէր թարաֆտան Ինկիլթէր-
րատա, Բուսիտա վէ ալլէլտուտա մէ-
մալիլ Մահրուստէ թէտարիլքեաթը
ասքէրիլէն տէվլամ օլունմագտա տըր,
վէ պուրատա զաղթթալար ասաքրիլին
հարաքեաթլընտան վէ թօր վէ մուհիւմ
մաթըն նագլիլիլթէրտան պահա վէ
միւլթալա իթմէքտէ տիրլէր: Պիւսէն
ալլէյ հէր քէս քէնտիլ քէնտիլն սիւալ
իթմէքտէ տիր քի, Պապը Ալի գօնֆէ-
րանտա իւլէ հալիլթէլլէր լէյհիլտէ թէք-
լիֆ օլունմագ օլան թէպէտտիլթաթը
րէտտ իթմէքլիլէ, վէ թէքմիլ մէմա-
լիլ քի Մահրուստէ մէրի իւլ իճրա թու-
թուլագ իւզըրէ վատ իթտիլիլ ումուլի
ըրօկրամընտան ալա չաշմամաղըլըղա
գարար վիլմիլլէ մի տիր:

Մուսլիմէթի աքէրիլէլիլին տի-
րիլ իթմէքէճէք տէրէճէտէ Պապը Ալի
հագըքընտա հիւսնի թէվլէճիւհիլէրի
պուլունտա տէվլէթլէր իւզըրինէ պէյն
էլնա պիր չօք թալիլթէրտա տէվլէրան
իթմէքտէ տիր: Վէ Էրպապը միւլահա-
ղաթը նագլարը տիլգաթը, պաշըճա
Ինկիլթէրա տէվլէթի իւզըրինէ աթի
օլունմուշտուր: Հալպու քի Ինկիլթէր-

րատա սուլհ ու սալահ արղու օլուն-
սագտա տըր: Պու պապտէ պիր չօք
իսպաթլար վար իսէ տէ, պիլի եալընըլ
տէվլէթի Ալիէնէ Էն գիւստէ միւսա-
Էրի պուլունտան Մէմօրիլ Տիւրօմաթիլ-
ղաղթթալընա, Լօնտրատան վիւրուտ ի-
տէն պիր թահրիլթաթաքի իսպաթը
իրաւէ իլէ Էթիլիֆա իտէրիլ: Շէօլլէ
քի, «Պաշ վէքիլ չօք զիւստէ իլէրու-
լէտի, անճագ պու կիւնքի կիւն մի-
լէթ մուհարէպէտէն միւմալիլէն մէրթէ-
թէ սագընըր: Իշթէ չու աթիլտէք ա-
շիւքար իֆատէլէր, էֆէրաթը ումու-
միւսէն սատաք թէրճէմանլարը աստ
օլունապիլիլ:

«Էլէր Պապը Ալի, նէ իսթիլիլագաթ
վէ նէ թէճէմիւսաթ մուհիլմէ իթաթ-
նա րաղի օլմագ իտէ, պըրագալը քի
«Բուսիա Սըրպիսիանըն թէշէպիլիւ-
սիւնիւ Էրմալ իթմիլն Լօրտ Պէօգօնա-
«Ֆիլիլին (Մ. Տիլրաեթլիլին) աղըն
«Իստիլիլտէ վէ աճսիլիլ թապիլլէրի-
ւի թահթը Էհէմիլիլթէ պալմաթըլ:
«Բուսիա իլէ տէվլէթի Ալիէնէ պէյնիւ-
«տէ աշըլագ օլան հարապ, պիր տու-
«էլլօ օլաճագ տըր: Պիւսէն ալլէյ Ալ-
«մանտա տէվլէթի մուհարէպէ իթմէ-
«Էհէճէք տիր, վէ Ալմանտա պիլ թարաֆ
«գալտըլը հալտէ, միւրանտա տախի
«Էհէնիլ իթմէքէճէք տիր: Ալթիլիլտէն
«Իտէ մուհարէպէ իթմէքլիլէ ճէսարէ-
«թի Էօգ տուր, պիլլէ կէլինէ, Պիշ
«ՏԱԽԻ ճէնի իթմիլիլէճէնիլ:» Իշ-
թէ վագթըն Ինկիլիլէ հալիլիլթէ Էն սա-
հիլ յօթաթը պու տուր, վէ իշթէ պի-
լիլ տաեթիմա մուհաֆաղա իթմիշ օլ-
տուլունմուգ յօթաթ պու տուր:

«Էվլէթ, Էլէր մուհարէպէ աշը-
լաճագ օլուր իտէ, Ինկիլիլ միլլէթի
պու մուհարէպէնէ գարընագ իսթէ-
մէլ: Լաքին չու սահիլ տիր քի, միլ-
լէթի մէրգուճէ միւսալէհանըն հըֆիլ ու
իպգաթը իլին, պիւլթիւն սալ ու զալ-
րէթիլին մէվլըր իճրաեթ գօնաճագ
տըր, վէ պու պապտէ: քէսպի մուլթա-
ֆագիլիլթ իտէճէկի մաղնուն տուր:»
«Հէր նիւմանիլ պիր իսպաթա միւհ-
թաճ օլունմուգտան, պիլի տախի սի-
գին նագլարը տիլգաթըլըղա չուրաթ-
նը արղ ու թագաթիմ իտէրիլ, չէօլլէքի
Ինկիլթէրա քարալմէնթօտա վիտրիլար-
տան էվլէլագաթ իթթիմա իլլէմէնէճէք
տիր: Էլէր պաշ վէքիլին նիւնթիլ,
գուլվիլիլ ասքէրիլէ իլէ միւստիլլէ
իթմէք օլալտը, չու եա պու մէճիւս
աղաթընա իշարը քէֆիլիլթ իտիլլէլի
իտի, Վէլհաթըլ, վէլլէլէճիլթիլին գօր-
գուլարընը իսպաթ իթմէք իւզըրէ նէ-
Բօրթսմալթա, նէ Վօլլիլլտէ թէտա-
րիլքեաթ օլունմաթըլըն թէճէմին իտէ-
պիլիլթը:»

Բրէնիւ Կօրչագօթ թարաֆընտան գօնթ
Շուվալթա կէօնտէրիլին պիր գըլթա
մէքթուպու մախսուտէն չու աթիլտէ-
քի ճիւլլէլլէրին տախի պալէտէքի
սըրալարա իլալլէ իտիլլէլի տիր:

«Նիլէ տէֆալար Բուսիա իմէրտա-
թօլարը, քէնտիլ Բօրթիլիլագաթը Թիւր-
քիտան մէմէքէթ զալթըճա միւսա-
Էրի օլմաթըլընը, վէ պու իտուտա
քէնտիլթիլին գիւստէսիլլէ թաղիլիլ
իլլէտիլի հալտէ, Շարքըն ալլէլըլ հա-
ղըրէսինին մուհաֆաղաթը, թէտապի-
լի հասէնտէն պուլունտուղունա ալ-
նէն իւզըր իթմիլլէր տիր: Իտիլ հէյ-
եթիլ հիւքիւմէթիլիլ իլթիլագաթնա,
պիլիլմ հիւքիւմաթարըմըլըն լաֆի-
լարը, Էքէրիլթիլին արղուտու իւզըրէ
քէնէլլէմէքէճէ հիւքիւմէլիլ իլլէմէլլէ:»

Կէրէք պալէտէքիլ եաղըքլարը-
մըլ վէ կէրէք գօնֆէրանտա հիւքիւմ

իտէճէք օլան միւսալէհա էֆէրաթը,
ղան իտէրիլ, մուհարէպէ գօրգուլա-
րընը մահլ ու պէր թարաֆ իլլէեէ-
ճէք տիր: (Գուրիէ մ'Օրիան)

—Թալիլագաթ զաղթթալըն պէնտը-
նա կէօրէ, Բուսիա գօնֆէրանտա չու
աթիլտէքի Բօրթիլագաթ արղ ու թագաթիմ
իլլէեէճէք իմիլ:

1. — Պանտա, Հէրաթտէ վէ Պուլ-
կարիլանտա սաքին Միւսիլման վէ
Խրիթիլիլագաթըն վէ ումուճէն գալթիլին
սիւահարը ալթնմաթը:

2. — Եէրլի օլմաթան մէմուլարըն
թարաթ իլէ, ինթիլիլագաթ զալթիլիլ գա-
թիլիլին իտիլլէլիլ:

3. — Խրիլթիլիլագաթտան տախի ա-
լընագ, վէ ճէօմաթլարըն մըգաթը
նուլունտան կէօրէ գալտ իտիլլէք
չարթըլլա, ասաքրիլ միլիլէ վէ ասա-
քրիլ գալթիլիլէն մահիլլիլ թէշէլիլ:

4. — Ասաքրիլ իլէ ճէօմաթլար պէյ-
նիլտէ հէր նէվի մուլապէրաթը մէնն
իլլէմէք իւզըրէ, ասաքրիլ Պանտիլէ-
նին աղտէմէճէ թալիլին իտիլլէն գալէա-
լարա վէ մահիլլէրէ կէօնտէրիլլէսիլ:

5. — Պաշ պօղուգ ֆըրգալարընըն
պիլ քիւլլիլլէ լալլը, վէ Ձէրէպէլը
տէվլէթի Ալիէնէլին Միւսիլման էհա-
լէլլէրինէ իլգաթը:

6. — Աշար իլթիլագաթըն ֆիլիլլիլլէ
աշար ուտուլինին նիլագաթը գալտէլէր
թահթընա վաղ վէ պուլունտա պիլլագաթ
էհալիլիլ մէմէքէթ թարաֆընտան
թահիլիլ:

7. — Հիւքիւմէթիլին վէ մէհէլլէրին
իճրաթընտա մահիլլիլ լիսանլարընըն
իտիլլէլիլ:

8. — Իճրա օլունմագ իսպաթ հաղ-
ընտա մալիլմաթը լաղըմէլի թահիլ
իլլէմէք իւզըրէ, գօնֆէրանտան զէվա-
թը միւլթէթիլիլ իլէ իսթիլիլագաթ իթ-
մէսիլ: Պու միւլալթիլլէրին ինթիլիլագաթ
չու վէճիլ իլէ իճրա գըլընմաթը: Էվլէ-
լա ճէօմաթլարըն սատաթիլիլ հալիլ
նէ Էօլտա օլապիլլէճէկիլին տալիլ մա-
լիլմաթ վիլմիլ օլանլարա միւրաճաթ
իտիլլէսիլ: Սանիլն սըֆաթը րէսիլիլէ-
սի օլմաթը, Էնաֆտան պուլունտան
զէվաթ ինթիլիլագաթ օլունմաթը: Սալիլին
իսպաթա չալտէն մէրպուլթիլլէթի օ-
լան միւլթէպէրանը մէմէքէթ միւրա-
ճաթ զըլընմաթը: Վէ Պուլկարիլման
մատաթիլտէ, մէճիլլէր, Էլիլագաթըն
րիլպաթիլ րէսիլիլէսիլ թահթընտա իճ-
թիլմա իլլէմէսիլ:

9. — Եէրլի Խրիլթիլիլագաթտան ին-
թիլիլագաթ օլունմագ իւզըրէ, իւլ էհա-
լէլլէրտէն հէր պիրլին պիրլիլ Խրիս-
թիլան վալիլ նապը, վէ պու վալիլ տէվ-
լէլլէրին րիլագաթ իլէ ճանիլպիլ Պապը
Ալիլտէն թալիլիլ: Պու վալիլլէրին մի-
մուրիլէլլէր, ճէպէլիլ Լիլանտա օլ-
տուղու կիպի, Յտէն 10 էնէնէ գա-
տար տէվլամ օլունմաթը:

10. — Վուգու պուլան զուլմ ու թա-
ատիլեթ հաղըքտա զանէթ չէտիլ
իլլէթըլլ ու թէտըք իճրա օլունտալ,
միւլթիլլէլիլ օլանլարըն քեաթիլիլ սա-
Էրիլլէր իպրէթ օլաճագ տէրէճէտէ ճէ-
ղա կէօրմէսիլ: Վէ պուլունտան պաշալ,
մուլթաթը օլան ֆաթիլլէրալարա թաղ-
միւսաթ իթաթը:

11. — Պալէտէ զիլլը օլունմաթըն
իճրաթընա նէգաթիլ իթմէք իւզըրէ,
գօնսօլարտան միւրէքէք պիլ րօմի-
սիօնուն տօղրուտան տօղրուեա գօնթ-
րօլ իճրա իթմէսիլ:

Պալէտէք չարթլարա իլալլէ օլա-
րագ, ասը Էհալթիլլէրին ասաքրիլ
էճէպիլիլ թարաֆընտան մուլագաթա-

